

Täiskasvanuhariduse programm 2019-2022

Tulemusvaldkond	Haridus
Tulemusvaldkonna eesmärk	Kõigile Eesti inimestele on loodud nende vajadustele ning võimetele vastavad õpivõimalused kogu elukaare jooksul, et tagada neile isiksusena väärrika eneseteostuse võimalused ühiskonnas, töö- ja pereelus
Valdkonna arengukava	Eesti elukestva õppe strateegia 2020

Programmi eesmärk ja lühikokkuvõte

[Programmi eesmärk](#) on motiveerida täiskasvanuid õppima ning luua kvaliteetsed ja paindlikud ning tööturu arenguvajadusi arvestavad õppimisvõimalused.

Täiskasvanuhariduse programmis on tegevused haridustee katkestanud täiskasvanute tagasitoomiseks formaalharidusse. Kvalifikatsiooni tõstmiseks ja võtmepädevuste arendamiseks pakutakse täiendus- ja ümberõppevõimalusi (koolituste rahastamise otsused lähtuvad OSKA soovitustest), arendatakse mitteformaalõppe kvaliteeti ning VÕTA süsteemi. Tagatakse kutsesüsteemi toimimine, toetatakse täiskasvanuhariduse osapoolte võrgustikutööd ja täiskasvanute teadlikkuse tõstmist elukestvast õppest ning õppimisvõimalustest.

Programm aitab kaasa järgmiste Eesti elukestva õppe strateegia 2020 eesmärkide täitmisele:

- Eesmärk 1: Muutunud õpikäsitus;
- Eesmärk 2: Pädevad ja motiveeritud õpetajad ja koolijuhid;
- Eesmärk 3: Elukestva õppe võimaluste ja töömaailma vajaduste vastavus;
- Eesmärk 4: Digipööre elukestvas õppes;
- Eesmärk 5: Võrdsed võimalused elukestvaks õppeks ja õppes osaluse kasv.

[Programmi olulisemad \(arendus\)tegevused 2019. aastal:](#)

- Ettepanekute väljatöötamine täienduskoolituse kvaliteedi arendamiseks;
- Täienduskoolituse riikliku koolitustellimuse laiendamine kõrgkoolidele;
- Täiskasvanuhariduse hariduskonsortsiumides osalemise kavandamine;
- Täiskasvanuhariduse populariseerimiskampania jätk;
- Rahvusvahelise täiskasvanute oskuste uuringu PIAAC II etapi käivitamine (uuring toimub 2023);
- Kutsesüsteemi arengusuundade väljatöötamine (koos OSKA 2020+ kontseptsiooniga);
- Kutsehariduse tasemeõppe lõpetajate kutseksamite kulude ülemäärade korrigeerimine.

Programmi mõõdikud

Mõõdik	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
				sihttase				
Eri- ja kutsealase hariduseta täiskasvanute (25-64) osakaal (%)*	28,9	28,5	28,6	26	25,5	25	25	25

Täiskasvanute elukestvas õppes osalemise määr (%)**	12,4	15,7	17,2	18	19	20	20	20
Meede 1. Haridustee katkestanud täiskasvanute tagasitoomine formaalharidusse ja eelduste loomine nende õppes püsimiseks ja tasemehariduse omandamiseks								
<i>Eesmärk: Tasemeõppe paindlikkuse suurendamise (sh VÕTA rakendamise) ja toetavate tegevuste tulemusena on tõusnud tasemeõppes õppivate täiskasvanute arv.</i>								
Mittestatsionaarses üldharidusõppes õppijate arv***	5377	5448	5428	≥5075	≥5075	≥5075	≥5075	≥5075
Õppetöö katkestajate määr mittestatsionaarses üldharidusõppes (% kõikidest õppijatest)	32,9	31,7	35,9	32	31	30	30	30
25+ õppijaid kutseharidusõppes (% kõikidest õppijatest)	31,9	35,1	36,7	≥ 31	≥ 32	≥ 33	hoida taset	hoida taset
Meede 2. Mitteformaalsele koolitusele ligipääsu suurendamine ja koolituse kvaliteedi tõstmine								
<i>Eesmärk: Paranenud on täiskasvanute ligipääsu õppija huvidest ja võimetest lähtuvalt, tema arengut toetavale ja tööturu vajadustega arvestavale kvaliteetsele mitteformaalsele õppele.</i>								
25–64-aastaste madala haridustasemega täiskasvanute elukestvas õppes osaluse määr (%)****	4,0	4,9	6,9	>6	>6,3	>6,5	>6,5	>6,5
Meede 3. Kutsesüsteemi arendamine ning elukestva õppe visiooni ellu viivate koostöövormide loomine ja toetamine täiskasvanuhariduses								
<i>Eesmärk: Kutsesüsteemi kaudu on haridussüsteem ja tööturg paremini seostatud ning toimivad koostöövormid on parandanud täiskasvanute teadlikkust elukestvast õppest ja õppimisvõimalustest.</i>								
Täiskasvanuhariduse ja kutsesüsteemi osapoolte rahulolu elukestva õppe, sh täiskasvanuhariduse süsteemi ja kutsesüsteemi toimimisega*****	-	-	-	metoodika väljatöötamisel	kasvab	kasvab	kasvab	

*Eesti Statistikaameti andmed.

**Eurostati andmed. Mõõdiku arvutamisel lähtutakse Eesti tööjõu-uuringust ning see kajastab küsitlusele eelnenud nelja viimase nädala jooksul tasemehariduses või koolitusel osalenute osatähtsust 25–64-aastaste hulgas. Elukestvas õppes osalemise hulka loetakse nii osalemine tasemeõppes kui ka koolitustel.

*** 2009/10 õa oli mittestatsionaarses õppes õppijate arv 7831, mis seejärel hakkas aga aasta-aastalt langema, jõudes 2013. a 5075 õppijani. Eesmärk on peatada õppijate arvu langus.

**** Eesti Statistikaameti andmed. Mõõdiku arvutamisel lähtutakse Eesti tööjõu-uuringust ning see kajastab küsitlusele eelnenud nelja viimase nädala jooksul tasemehariduses või koolitusel osalenute osatähtsust 25–64-aastaste hulgas. Madala haridustaseme all mõistetakse põhiharidusega või sellest madalama haridusega inimesi (ISCED 0-2).

*****Keskelt, regulaarselt läbiviidav uuring, mis on aluseks EÕS-i vastava näitaja mõõtmiseks.

Programmi meetmed, tegevused ja rahastamiskava (tuhandetes eurodes)

Meede/ Tegevus/ Tulemus	2019	2020	2021	2022
Meede 1. Haridustee katkestanud täiskasvanute tagasitoomine formaalharidusse ja eelduste loomine nende õppes püsimiseks ja tasemehariduse omandamiseks	2 589	970	510	269
1.1. Täiskasvanute üldharidusõppe sisu, mahu ja korralduse vastavusse viimine sihtgrupi vajadustega	12	7	7	0
<i>Tulemus: Õppetöö paindlik korraldus tagab mittestatsionaarses üldharidusõppes õppijate arvu stabiilsuse ja vähendab väljalangevust.</i>				
1.2. Madala haridustasemega täiskasvanute tagasitoomine põhi- ja üldkeskharidusõppesse	2 140	534	234	0
<i>Tulemus: Pidurdub õppijate arvu langus täiskasvanute gümnaasiumides, meetme kaudu pakutud tegevuste tulemusel on 2015. kuni 2020. a põhi- või keskhariduse lõpetanud vähemalt 1500 täiskasvanut.</i>				
1.3. Üldharidusõppes õppimiseks täiskasvanutele toetussüsteemi kontseptsiooni väljatöötamine				
<i>Tulemus: Välja on töötatud toetuste kontseptsioon, mis vähendaks õppes osalemise takistusi, suurendaks ligipääsu põhi- ja keskharidusele ning vähendaks katkestamist.</i>				
1.4. Kontseptsiooni väljatöötamine täiskasvanute tagasitoomiseks kutsehariduses	6	0	0	0

Tulemus: Välja on töötatud kontseptsioon, kuidas parandada kutseõppeasutuste valmisolekut täiskasvanute tagasitoomiseks kvaliteetsesse kutseharidusse. Lähtuvalt sellest kavandatakse programmi jätkutegevused.					
1.5. Õppelaenu võimaldamine osakoormusega õppijatele kõrghariduses (täidetud)					
Tulemus: Paraneb täiskasvanud õppijate võimekus oma kõrgharidusõpinguid finantseerida.					
1.6. VÕTA süsteemi arendamine	20	20	20	20	
Tulemus: Varasemate õpingute ja töökogemuse kaudu omandatud pädevusi on võimalik üldhariduses hinnata ja tunnustada. On loodud eeldused kvaliteetseks ja läbipaistvaks VÕTA hindamiseks. VÕTA nõustajad ja hindajad on pädevad ning hinnatud partnerid õppijatele ja õppeasutustele. On olemas terviklik ülevaade VÕTA sooritustest üldhariduses.					
1.7. Teadlikkuse tõstmine elukestvast õppest ja õppimisvõimalustest	411	409	249	249	
Tulemus: Teavituse ja kampaaniate tulemusena on tõusnud osapoolte teadlikkus elukestvast õppest.					
Meede 2. Mitteformaalsele koolitusele ligipääsu suurendamine ja koolituse kvaliteedi tõstmine	8 644	7 981	6 357	3 507	
2.1. Täiendus- ja ümberõppe pakkumine kvalifikatsiooni tõstmiseks ja võtmepädevuste arendamiseks ning rahvusvahelise täiskasvanute oskuste uuringu PIAAC läbiviimine	8 584	7 923	6319	3487	
Tulemus: Vähemalt 73 500 täiskasvanut on parandanud oma tööalaste kompetentside ja/ või võtmepädevuste taset, nendest vähemalt 3 000 majanduse kasvualdkondades töötavat või tööle asuvat lõpetajat, 5 000 digipädevuste arendamise koolituse lõpetajat ning 12 000 täienduskoolituse lõpetajat, kelle emakeel ei ole eesti keel. Valminud on rahvusvaheliselt võrreldav täiskasvanute oskuste andmebaas ning PIAAC uuringu esmane aruanne, mis annab esmase hinnangu viimase kümnendi elukestva õppe poliitikatele ja võimaldab kavandada prioriteetseid suundi tulevikuks.					
2.2. Täiskasvanute täienduskoolituse kvaliteedi tõstmine, paindlikkuse ja usaldusväärse suurendamine	40	38	38	20	
Tulemus: õppekava e-vorm on kättesaadav ja seda kasutatakse, koostatud on väljundipõhise hindamise juhendmaterjal, täienduskoolituse õppekavad on väljundipõhised ning kättesaadavad täienduskoolitusasutuste veebilehekülgedel. Kokku on lepitud kvaliteedimärgi/ kvaliteedikokkuleppe kontseptsioonis.					
2.3. Täiskasvanute koolitajate pädevuse tõstmine	20	20	0	0	
Tulemus: Tagatud on programmi raames korraldatavate koolituste kõrge kvaliteet, täiskasvanute koolitajad kasutavad digitaalset õppevara senisest enam					
2.4. Täiskasvanute koolitaja kutsenõuete kaasaegsena hoidmine ja kutse populariseerimine					
Tulemus: Täiskasvanute koolitaja kutsestandard on vastavalt vajadusele kaasajastatud ning kutset väärtustavad nii taotlejad kui ka tööandjad.					
Meede 3. Kutsesüsteemi arendamine ning elukestva õppe visiooni ellu viivate koostöövormide loomine ja toetamine täiskasvanuhariduses	1 412	1 323	1 303	1 303	
3.1. Kvalifikatsiooniraamistiku rakendamine ja teavitamine	23	23	23	23	
Tulemus: Eesti kvalifikatsiooniraamistik on rakendunud ja kooskõlas EQF-iga.					
3.2. Kutsesüsteemi arendamine	322	322	322	322	
Tulemus: Kutsesüsteem on kooskõlas haridussüsteemi ja tööturu ootustega.					
3.3. Kutseksamite arendamine	830	830	830	830	
Tulemus: Õpingud kutseõppeasutustes lõpevad töömaailmaga koostöös välja töötatud asjakohaste, töömaailma poolt hinnatud kutseksamitega.					
3.4. Täiskasvanuhariduse osapoolte koostöö arendamine	23	23	23	23	
Tulemus: Tihenenud koostöö, toimunud arutelud, seminarid KOV ja MK tasandil, tugev ja laienenud võrgustik kohalikul tasandil.					
3.5. Vabahariduslike koolituskeskuste võrgustiku koordineerimine ja arendamine	55	55	55	55	
Tulemus: Võrgustikutöö tulemusena on vabahariduslikud koolituskeskused informeeritud, aktiivsed koostöös ja suutlikud programmi elluviimisesse panustama.					
3.6. Rahvusvahelise koostöö ja infovahetuse arendamine täiskasvanuhariduses EPALE platvormi kaudu	50	50	50	50	
Tulemus: EPALE Eesti lehekülg on käivitatud, EPALE sisalduv informatsioon on ajakohastatud. Toimub rahvusvaheline infovahetus, SA Kutsekoda on teavitanud koolitajaid ja avalikkust.					
3.7. Täiendusõppe rahastamis põhimõtete väljatöötamine	109	20	0	0	
Tulemus: Täiendusõppe rahastamis põhimõtted on mitmekesisustatud, arvestavad Eesti vajadusi ja võimalusi ning kindlustavad täiendusõppe süsteemi toimimise pärast toukefondide lõppemist.					
	KOKKU KULUD	12 645	10 273	8 170	5 079
	KOKKU TULUD	10 623	8 257	6 153	3 062

Terje Haidak

täiskasvanuhariduse osakonna juhataja